

Beograd,
januar 2004

SARAH KANE

4: 48 PSYCHOSIS

DRAMATIZACIJA: ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ

PREVEO: DAVID ALBAHARI

LICA: Ona

On

(Gola scena. Ona stoji na sredini, klati se, raširenih ruku i nogu, napred nazad. Kao da lebdi. Uvodna tema iz »4:48 Psychosis«; Tindersticks, instrumental, praćen Njenim rečima)

ONA: 100 91 84 81 72 69 44 58 37 38 42 21 28 12 7

(On ulazi. Ona ga ne primećuje. On staje pred nju)

ON: Vi imate prijatelje?

(Pauza)

ON: Vi imate puno prijatelja.

(Pauza)

ON: Šta to nudite svojim prijateljima kada vam pružaju toliku podršku?

(Pauza. Ona se zaklati. On veštim pokretom iz mraka povuče stolicu. Ona padne u stolicu. Metod policijskog saslušavanja)

ON: But, you have friends? You have many friends? What do you offer your friends to be so supportive? What do you offer?!

(Pauza)

ON: Šta im nudite?

(Pauza)

ONA: Kriva sam, kažnjena sam. Nekada sam mogla da plačem ali sad više nemam suza. Ne zanimaju me drugi ljudi. Ne mogu da donosim odluke. Ne mogu da jedem, ne mogu da spavam, ne mogu da mislim, ne mogu da vodim ljubav, ne mogu da se jebem! Debela sam, kukovi su mi preširoki, ne dopada mi se moj polni organ. U 4 i 48...

(Pauza)

ON: Šta će se dogoditi u 4 i 48?

ONA: Uz zvuk disanja mog ljubavnika...

ON: Da?

ONA: U 4 i 48....Sabrana svest prebiva u zamračenoj sali za bankete u blizini tavanice uma čiji se pod pomera poput deset hiljada bubašvaba kada snop svetla prodre unutra. I svi su bili тамо, svi moji prijatelji, svi do poslednjeg, dok sam kao buba jurila duž naslona njihovih stolica.

(On primakne njenu stolicu i privuče je sebi)

ON: Šta će biti u 4 i 48?

ONA: Tren bistrine uoči večne noći ne smem da zaboravim.

ON: Pamti svetlost i veruj u svetlost. Remember the light and believe the light.

(Otpeva)« And nothing else matters!»

(Ona se otisne na stolici ali je on zaustavi. Ona se zacereka histerično)

ONA: Paralisana sam tvojim milozvučnim psihijatrijskim glasom razuma koji mi govori da postoji objektivna stvarnost u kojoj moje telo i um jesu jedno. Ne želim da umrem, ne želim da živim. Ja nisam ovde niti sam ikada bila.

ON: Ovde si, razgovaramo. To je istina.

ONA:; Tvoja istina, tvoje laži, ne moje. Ništa ne može da ugasi moj gnev. Ništa ne može da obnovi moju veru. Ovo nije svet u kojem želim da živim: soba sa bezizražajnim licima koja prazno pilje u moj bol, toliko lišena smisla da sigurno u njima ima zle namere.

ON: A ja?

ONA: Smejao si se mom crnom humoru izgovorenom glasom iz tek iskopanog groba. Dobrovoljno si me dotakao. Usrao si se kad sam obrijala glavu. Lagao da me je lepo videti.

ON: Ali?

ONA: Ne boli me što te gubim već tvoje bezočne laži koje se maskiraju kao doktorske zabeleške.

(Ona ustaje i odgurne stolicu. On seda i, klizeći na stolici, prepreči joj put)

ON: Jeste li napravili neke planove?

ONA: Uzeću preveliku dozu lekova, preseći će vene i onda se obesiti.

ON: Sve to zajedno?

ONA: Onda ne može pogrešno da se protumači kao poziv u pomoć.

(Pauza)

ON: Neće to uspeti.

ONA: Naravno da hoće.

ON: Neće uspeti. Prispavaće vam se od velike doze i nećete imati dovoljno energije da presečete vene.

(Tišina)

ONA: Stajaću na stolici sa omčom oko vrata.

(Tišina)

ON: Da ste sami, šta mislite, da li biste povredili sebe?

ONA: Bojim se da bih.

ON: Da li vas to zapravo štiti?

ONA: Da. Imam osamdeset godina, umorna sam od života i moj um želi da umre.

ON: To je metafora, nije stvarnost.

ONA: To je poređenje.

ON: To nije stvarnost.

ONA: To nije metafora, to je poređenje ali čak i da jeste, ono što definiše metaforu jeste to da je stvarna.

(Duga tišina)

ON: Nemate osamdeset godina.

(Tišina. On ustaje, zgrabi je za ramena i baci na stolicu)

ON: Imate li? Imate li?!

(Tišina)

ONA: Da li prezirete sve nesrećne ljude ili sam samo ja u pitanju?

ON: Ne prezirem vas. Nije to vaša greška. Vi ste bolesni.

ONA: Ne slažem se.

ON: Ne?

ONA: Ne. Ja sam depresivna. Depresija je ljutnja. Depresija je ono što ste uradili i ko je tamo bio, koga krivite za to.

ON: I, koga krivite?

ONA: Sebe.

(On joj pruži ruku. On klekne pred nju. Ona je, sa oklevanjem prihvati)

ONA: Telo i duša ne mogu nikada da se sjedine.

ON: Mogu.

ONA: Nije to život koji bih mogla da trpim.

ON: Ali, vi imate prijatelje. Vole vas.

ONA: Vole me jer pišem za mrtve, za nerodene. Vole me zbog onog što me uništava. Zbog mača u mojim snovima, prašine u mojim mislima, bolesti koja buja u naborima moga uma. Svaki kompliment uzima delić moje duše. Posle 4 i 48...

ON: Šta?

ONA: Pevam bez nade na samoj granici.

ON: Nemoj...

ONA: U 4 i 48...

ON: Ti ne smeš...

ONA: U 4 i 48!

(Privuče je sebi da je zagrli ali zastane. Gledaju se u oči na deset santimetara od lica drugog)

ONA: Ponekad se osvrnem i osetim tvoj miris i ne mogu da produžim, ne mogu u pizdu materinu da produžim a da ne izrazim tu užasnu tako jebeno strašnu fizičku jebeno bolnu žudnju koju osećam prema tebi. I ne mogu da poverujem da ja to osećam prema tebi a da ti ništa ne osećaš. Zar ti ništa ne osećaš?

(Pauza)

ONA: Nikada u svom životu nisam imala problema oko toga da drugoj osobi dam ono što želi. Ali, niko to nije bio u stanju da uradi za mene.

(Ona krene da ga poljubi, On se izmakne. Ona spusti ruku na njegove prepone, on je odgurne. Ona to ponovi s Njim nekoliko puta. On ustaje, odmiče se od nje.

Popravlja odelo)

ONA: Kako ona izgleda? I kako će je prepoznati kad je vidim?

ON: Ne znam na koga misliš.

ONA: Umreće, umreće u pizdu materinu će umreti!

(Pauza)

ON: To ne rešava stanje apsurda u kojem se nalazite.

ONA: (peva) No more affairs

No more fooling around

No more affairs

No, no more fooling around

It's an impulsive thing

But we caught the other

Climbed into bed with all our previous lovers

Gets crowded in there

There's no more affairs

(On krene ka njoj ali ona skoči sa stolice, gurne je ka njemu)

ONA: Jebi se. Jebi se. Jebi se zato što si pustio da jebena ljubav i život iskrvare iz mene. I da jebem svog oca što mi je načisto sjebao život i da jebem svoju majku što ga nije ostavila.Jebi se, jebi se, jebi se!

(On odlazi a ona udara rukom o zid, gnevno, više puta)

ONA: Jebi se, jebi se, jebi se!

(Padne na pod.On dolazi)

ON: Šta? Pobogu, šta vam je bilo s rukom?

ONA: Posekla sam se.

(On je, više na silu, privuče sebi i počne da joj vezuje zavoj)

ON: To je bio veoma nezreli čin, čin traženja pažnje. Jel vam bilo lakše?

ONA: Nije.

ON: Jel tenzija popustila?

ONA: Nije.

(On joj pomaže da ustane i sedne na stolicu)

ON: Jel vam bilo lakše, a? Jel vam bilo lakše?Mogu li da pogledam? Voleo bih da pogledam da vidim da se nije inficirala.

ONA: Ne!

(Pauza)

ON: Mnogi to rade da im popusti tenzija.

ONA: Jeste li vi to nekad radili? Niste.Pametni ste i razumni.

(Pauza)

ONA: Zašto me ne pitate?

ON: Šta?

ONA: Zašto me ne pitate zašto sam posekla ruku?

ON: Zašto?

ONA: Zato što sam se jebeno dobro osećala. Zato što sam se u pizdu materinu super osećala.

ON: I ne mislite da ste bolesni?

ONA: Ne.

ON: Molim vas, nemojte ponovo to da uradite.

(Ona zausti da kaže nešto)

ON: Molim vas.

(On mahinalno spusti šaku na Njene usne a onda se strese i vrati je nazad.On odlazi. Ona krene da ga zaustavi ali stane)

ONA(peva): »Oh, in silence,
Don't walk away, in silence,
Your confusion, my illusion,
Worn like a mask of self-hate
Confronts and then dies
Don't walk away...«

(Ona sakriva lice iza stolice. Trese se. Podiže polako glavu, izvlači i ruku.Cepa zubima zavoj)

ONA: Ljubav me čuva kao roba u kavezu od suza. Sve prolazi, sve prestaje, sve posustaje. Moja misao odlazi sa ubilačkim osmehom ostavljući neskladnu strepnju koja urla u mojoj duši.

(Ona lizne svoj ranu)

ONA: Sazdana sam da budem usamljena, da volim ono što je odsutno. Mogu da ispunim svoj prostor, da ispunim svoje vreme, ali ništa ne može da popuni ovu prazninu u mom srcu, životnu potrebu za kojom bi umrla.Nervni slom.Nema nade, nema nade, nema nade.... Ljubavi moja, ljubavi, zašto si me napustila?

(Počinje instrumental,4:48 Psychosis, Tindersticks, praćen Njenim brojanjem)

ONA:100,93, 86,79,72,65,58,51,44,37,30,23,16,9,2...

(Instrumental staje jer On se vraća, pogleda je, vadi zavoj iz džepa i pokušava da joj stavi zavoj)

ONA: Ne!Ako...

ON: Nema ako ili ali!

ONA: Nisam rekla ako ili ali, rekla sam: Ne! Ne isključujte moj um tim pokušajima da me popravite!

ON: To je vaša greška i vi to dopuštate.

ONA: Nema tog leka na svetu koji životu može da podari smisao.

ON: Vi dopuštate to stanje očajnog apsurda. Vi dopuštate.

(Tišina)

ONA: Sanjala sam da sam otišla kod doktorke i ona mi je dala još osam minuta života. A sedela sam u prokletoj jebenoj čekaonici pola sata.

(Pauza. On joj mimikom pokazuje na ruku. Ona je besno pruži Njemu, On je umotava u zavoj)

ONA: U redu, hajde da to obavimo, hajde da uzmemo lekove, uradimo hemijsku lobotomiju, zatvorimo više funkcije mog mozga i možda će biti malo sposobnija za taj jebeni život. Hajde da to obavimo! To neprijatno, neprihvatljivo, neinspirativno, neprirodno, nevažno, neozbiljno, nereligiozno, nepokajničko, izglavljeni, dekonstruisano, raskomadano, nevoljeno! Hajde!

(On joj udari šamar. Ona klone na stolici. On joj prilazi i pri pomenu svakog leka zabija »injekciju« u mozak a zatim govori u »diktafon«. Ona peva, uporedo sa Njegovim izveštajem)

ONA(sve glasnije, više puta, pevanje počinje na pomen drugog leka):

» To die by your side, to die by your side,

Is a heavenly way to die...«

ON: Dijagnoza: patološka tuga. Sertalin, 50 miligrama. Gubitak telesne težine 17 kg. Tretman prekinut posle prijema u bolnicu. Zopiklon, 7,5 mg. Paranoidne misli veruje da bolničko osoblje pokušava da je otruje. Meleril, 50 mg. Kooperativna. Lofepramin, 70 mg, povećano 140 mg, potom na 210 mg. Dobila na težini 12 kg. Gubitak kratkotrajne memorije. Citalopram, 20 mg. Jutarnja drhtavica. Nema drugih reakcija. Sumanute ideje: veruje da sam izdao njenu ljubav i da sam u stvari

antihrist. Prozak, 20 mg, povećano na 40 mg. Nesanica, nestalan apetit.

Raspoloženje...

ONA: Jebeno ljuta.

ON: Osećanje...

ONA: Jako ljuta.

(Stavi šake Ona na glavu i klati se napred-nazad posle torazma)

ON: Torazm 100 mg. Spavala.Mirnija.Pacijent odbio seroksat. Odbila bilo kakvo lečenje.

(Ona pada, bljuje)

ONA: 100 aspirina i jedna flaša bugarskog vina, berba 1986. Pacijent se probudio u svom izbljuvku i rekao: Ko spava s psima budi se s buvama.

ON: Oštar stomačni bol, nema drugih reakcija.

(On je postavlja u položaj kao da je leš. Uzima stolicu i čisti je, namešta Njenu odeću. Muzika: Tindersticks: »4: 48 Psychosis«)

ONA: Hatch opens,

Stark light,

Television talks

Full of eyes,

Spirits of sight,

And now I am so afraid,

Tongue out,

Thought stalled

Peacemeale crumple of my mind

(Ona se okreće prema Njemu, pita ga, ali on skreće pogled)

Where do I start?

Where do I stop?

How do I start?

How do I stop?

How do I stop?

How do I stop?

How do I stop?

(Ustaje, kreće prema Njemu)

ONA: Niko više ne govori maternjim jezikom.

(On je vraća, polaže da sedne oslonjena o zid)

ONA: U redu, hajde da obavimo to!

Tačkasta linija na grlu:OVDE ISEĆI.

NE DAJTE DA ME TO UBIJE

TO ĆE ME UBITI I SLOMITI I

POSLATI U PAKAO

Molim vas, spasite me ludila koje me proždire

Ne-namerna smrt

Pokrivač od bubašvaba

Moje noge su prazne

Nema šta da se kaže

A ovo je ritam ludila

(Ona udara po podu u sumanutom ritmu)

ONA: Gušila sam Jevreje, ubijala Kurde,bombardovala Arape!Minska polja su moja!Ološ koji svrgava svoje vođe i pravi miomirise za Baala! Svi su napustili zabavu zbog mene!

(Stane. On kreće prema Njoj, brzim koracima, ona se odmakne, pribije uza zid, gleda u pod, dok se On primakne njoj, Ona drhti, beži od Njegovog pogleda)

ONA: Isisaću te tvoje jebene oči, poslaću ih u kutiji tvojoj majci a kad umrem rodiću se ponovo kao tvoje dete samo pedeset puta gore i ludo u pizdu materinu iima da od tvog života napravim živi jebeni pakao.

(On pokušava da okrene njeno lice prema sebi, otvara joj kapke i »lampom« proverava zenice. Ona skreće pogled)

ONA: ODBIJAM ODBIJAM ODBIJAM NE GLEDAJ ME!

ON: U redu je!

ONA: U redu je? U redu je?! Prigrli hroničnu duševnu bolest duševno zdravih! I sve je u redu! Ne gledaj me!

ON: U redu je, ovde sam.

ONA: Ne gledaj me.

(Ona pokriva lice rukama)

ONA: Topla tama koja natapa moje oči

ON: Upamti svetlost i veruj u svetlost.

ONA: Isus je mrtav a kaluđeri u ekstazi.

(On, u »diktafon«)

ON: Promeniti terapiju. Prozak.

(On odmahne glavom i odlazi)

ONA: U 4 i 48 kada razum pohodi,
jedan sat i dvanaest minuta ja sam zdravog uma
kada prođe ponovo me neće biti
biću raskomadana lutka, groteskna luda
Sada kada mogu da se vidim
Ali kada me općine podli prividi sreće,
Pogana magija te mašine obmane
Ne mogu da dodirnem svoje suštinsko biće.
Zašto mi tada verujete a sada ne?

(Ona zauzima pozu kao kad je On klečao pred Njom, samo je Ona na Njegovom mestu. On se prikrada. Pauza. Ona govori kao da se preslišava)

Upamti svetlost i veruj u svetlost.

Ništa nije važnije.

Prestani da sudiš po pojavi i donesi pravu presudu.

ON: U redu je. Biće vam bolje.

(Pauza)

ON: Vaša neverica ništa ne leči.

ONA: Ne gledaj me.

(On je zgrabi i privlači sebi. Zagleda joj se u oči. Ona se otima a onda pokuša da njegove osloni na njene usne. On drži Njenu glavu među šakama na desetak santimetara razdaljine)

ONA: Isecite mi jezik

Iščupajte mi kosu

Odsecite mi udove

Ali ostavite mi moju ljubav

Radije bih da izgubim noge

Da mi povade zube

Iskopaju oči

Nego da izgubim svoju ljubav

(On jako pritiska Njene slepoočnice i ona pada. On je naizmenično bode injekcijama, tera da guta tablete, pribija uza zid, u ritmizovanoj koreografiji)

ONA: Blesni,treperi,seci,gori,zavrni pritisni,obriši,seci Blesni,treperi,seci,gori,zavrni pritisni,obriši,seci Blesni,treperi,seci,gori,zavrni pritisni,obriši,seci

Blesni,treperi,seci,gori,zavrni pritisni,obriši,seci,gori...

(Ona klone)

ONA: Nikada to neće proći.

ON: Ništa nije zanavek, ali ništa!

ONA: Žrtva. Izvršilac. Posmatrač.

ON: Veruj u jutra.

ONA: Jutro donosi poraz.

ON: Divan bol koji kaže da postojiš.I zdraviji život sutra.

(Pauza)

ON: Znaš li ko si?

ONA: Znam sebe. Vidim sebe.Moj život je uhvaćen u mrežu razuma koju je istkao doktor da bi poboljšao duševno stanje. U 4 i 48...

ON: At 4: 48 when sanity visits.

(Pauza)

ONA: U 4 i 48...

ON: Šta?

ONA: Ja ću spavati.

ON: Samo spavati?

ONA: Došla sam kod tebe nadajući se da ću se zaceliti. Ti si moj doktor, moj spasilac, moj svemoćni sudija, moj sveštenik, moj bog, hirurg moje duše.

ON: A vi?

ONA: A ja sam preobraćenik na duševno zdravlje.

(Klone. On je podiže, namešta je kao lutku, njene ruke,osmeh i telo klonu svaki put kad je namesti)

ON: Ti to možeš!Ostvariti ciljeve i ambicije, povećati samopoštovanje uspešnim upražnjavanjem talenta, zaštiti svoj ego, biti viđena i saslušana, uzbuditi, zapanjiti, fascinirati, šokirati, zaintrigirati, oraspoložiti,zabavljati,biti prihvaćena!

ONA: A biti voljena? Biti slobodna?

(Pauza)

ONA: Videli ste me u najgorem izdanju.

ON: Da.

ONA: Ja i dalje ne znam ništa o vama.

ON: Ne.

ONA: Ali dopadate mi se.

ON: I vi meni.

(Pauza)

ONA: Ja sam dete negacije. Vi ste moja poslednja nada.

ON: Vama nije potreban prijatelj, potreban vam je lekar.

ONA: Grešite!

(Pauza)

ON: Ali, vi imate prijatelje...

(Pauza. On islednički izgovara sledeće replike, prethodno je bacivši na stolicu, Ona pada, sakriva se stolicom)

ON: Ne razumete? Don't understand? But, you have friends? What do you offer them to be so supportive? What do you offer?!!!

(Ona ga, u očaju, uhvati za noge, omota se rukama oko njegovih gležnjeva. On je odgurne)

ON: Mi imamo profesionalan odnos. Mislim da imamo dobar odnos. Ali, profesionalan.

(Pauza)

ON: Ja osećam vaš bol ali ne mogu da držim vaš život u mojim rukama. Biće s vama sve u redu.

ONA: Nadam se da nikad nećeš razumeti očajanje.

ON: Zašto?

ONA: Jer mi se dopadaš.

(Ona podiže glavu)

ONA: Evo, gledam te.

(Pauza. On skrene pogled)

ONA: Gledaj me kako nestajem. Gledaj me-nestajem. Gledaj me. Gledaj me.
Gledaj.

ON: Moram da idem svojim prijateljima da se opustim. Moji prijatelji moraju da budu doista stabilni.

(Ona staje ispred njega. Pauza)

ON: Mrzim ovaj jebeni posao i moji prijatelji moraju da budu duševno zdravi!!!

(Pauza)

ONA: Nije moja greška

ON(formalno): Izvinite.

.(Pauza)

ONA: Nije moja greška.

ON: Ne. Nije vaša greška. Izvinite.

(Pauza)

ON: Pokušavao sam da objasnim.

ONA: Znam. Ja sam ljuta što razumem a ne zato što ne razumem.

ON: Kako?

ONA: Uvek ćeš imati jedan delić mene jer si držao moje lice među svojim rukama, tim brutalnim rukama! To će me dokrajčiti!

ON(ironično): Voliš me?!

ONA: Of course I love you, you saved my life. Volela bih da nisi. Volela bih da nisi... Volela bih da me ostaviš na miru.

ON:Ja idem.

ONA: Uvek sam te volela, čak i kada sam te mrzela.

(Pauza. On gleda na sat)

ON: Idem svojim prijateljima, da se opustim.

(Ona zausti nešto)

ON: Biće s vama sve u redu.

ONA: Jedina stvar koja je postojana jeste uništenje.

ON: Biće u redu...

ONA: Molim vas!

(Ona ga uhvati za ruku, On se otrgne, njene ruke su sleđene u vazduhu)

ONA: Molim vas, ne secite me da biste videli kako sam umrla. Ja ću vam reći kako sam umrla: sto lofepramina, četrdeset pet zopiklona, dvadeset pet temazepama, dvadeset melerila. Sve što sam imala progutala, presekla, obesila. Umirem za onog koji ne mari, umirem za onoga ko ne zna. Gotovo je.

ON: Jaki ste

(Pauza)

ON: Idem prijateljima.

(On odlazi. Ona seda , grli izvrnutu stolicu i igra se s točkićem, okreće ga, zagleda.

4:48 Psychosis, Tinderstricks, off)

ONA: Hatch opens

Stark light

And nothing

Nothing

See nothing

At 4: 48

Happy hour

When sanity visits

Warm darkness

That soaks my eyes

(Ona se skuplja u fetus-položaj. Spušta sebi očne kapke)

ONA: Sebe nisam nikada srela, to lice zalepljeno na dno mog uma. 100, 93, 86, 79, 72, 65, 58, 51, 44, 37, 30, 23, 16, 9, 2, 4, 48. 4 i 48. Molim vas, razmaknite zavese.

/KRAJ/

